

Alternatív Színházi Műhely Alapítvány

7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1. Tel.:72/ 501500/2091 Szl.sz.:KHB Pécs, 10400779-07701441

A pécsi Alternatív Színházi Műhely Alapítvány pályázata (Janus Egyetemi Színház)

Az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* 1996-ban kezdte meg munkáját. Célja, hogy kísérleti színházi előadások megvalósulását támogassa, hogy oktatási-képzési programokkal szélesítse az alternatív színjátszás bázisát, és hogy a legjelentősebb alternatív társulatok pécsi bemutatkozását elősegítse. Az Alapítvány kuratóriuma a célok megvalósításának érdekében megszervezte a *Janus Egyetemi Színházat*.

A *JESZ* 1996-ban jött létre, az első évadát a *Pécsi Harmadik Színházban* töltötte. 1997 őszén a *Pécsi Tudományegyetemen* megnyílt a *JESZ* első önálló játszóhelye, melynek támogatásába és fenntartásába is bekapcsolódott az egyetem.

1999-re a *Janus Egyetemi Színház* Pécsen fontos és elismert szereplője lett a város színházi életének. Bemutatói sikeresek voltak, eljutott a hazai legjelentősebb fesztiválokra (*Alternatív Szemle, Kortárs Drámafesztivál, Kazincbarcika, POSZT Off*), Nyolc alkalommal megszervezte a minden tekintetben sikeres *Országos (2008-tól Nemzetközi) Egyetemi Színházi Fesztivált*. 1999-től a társulat külföldön is rendszeresen bemutatkozhatott. (*Göppingen, Fellbach, Vilnius, Lörrach, Gyergyószentmiklós, Székelyudvarhely, Marosvásárhely, Belgrád, Isztambul*)

2000-ben a *JESZ* elvesztette játszóhelyét (födémje megrepedt, az épületrész életveszélyessé vált) az egyetemen, és 2003-ig az egyetemi társulat a *Pécsi Nemzeti Színházban* tartotta az előadásait és a próbáit. 2003-ban aztán az *PTE* ismét önálló játszóhelyet alakított ki a *JESZ* számára. A következő években a *Janus Egyetemi Színház* egyetemi támogatottsága és beágyazottsága egyre erősödött.

2011 nyarán átadták a *Zsolnay Kulturális Negyed*et. Az új létesítmény egyetemi negyedébe a *PTE* Művészeti Kara, a Bölcsészkar két tanszéke és a *Janus Egyetemi Színház* került. Ezzel a *JESZ* végleges és professzionális otthonra lett. A városi tulajdonú egyetemi bérlemény egy 150 négyzetméter alapterületű, 8 méter belmagasságú, körfüggönnyel, hűtés-fűtéssel rendelkező stúdióter, tágas öltözőkkel mosdókkal, zuhanyzókkal, mellette világosító és hangosító stúdiók, irodák és egy 80 négyzetméteres próbaterem szolgálja a színházat. A beköltözés 2011 augusztusában és szeptemberben megtörtént, így a 2011-12-es (a *JESZ* számára jubileumi, 15.) évadot a *Janus Egyetemi Színház* a *Zsolnay Kulturális Negyedben* vitte végig.

*

A JESZ művészi hitvallása, munkamódszere, működési struktúrája, a pécsi színházi életbe való beágyazottsága tekintetében talán a leghitelesebb, ha két színházi szakember gondolatait idézzük. P. Müller Péter és Nánay István a 2006-ban megjelent, a JESZ tízéves működését dokumentáló kötetben fogalmazta meg véleményét a Janus Egyetemi Színház munkája kapcsán:

„A JESZ, ha a technikai feltételek szempontjából egy időben járt is, a minőség tekintetében sohasem járt gyerekcipőben. Megalakulásától kezdődően eleven folytatójává vált a legjelesebb pécsi nem-hivatásos színjátszói hagyománynak, és szervesen illeszkedett be Pécs színházi életébe. A megalakulása óta eltelt évtized bemutatóinak helyszínein végigtekintve is azt látjuk, hogy a JESZ minden városi színházi intézménnyel érdemi kapcsolatot tartott vagy tart fenn. (...).

A játékhelyek kapcsolódása mellett a JESZ produkcióiban dolgozó résztvevők is az egyetemi színháznak a város színházi életébe való beágyazottságát jelzik. A nagyszámú – és időről időre újabb, fiatal csapattal képviseltetett – egyetemi hallgatóság mellett a JESZ produkcióiban a kezdetektől részt vettek a PNSZ hivatásos színészei (többek között Fábrián Anita, Füsti Molnár Éva, Fekete András), és az évek során JESZ szereplőkből hivatásos színészek lettek (mint Tóth András Ernő, Köles Ferenc, Domonyai András, Ács Norbert). Rendezett a JESZ-ben a két vezető mellett egyetemi hallgató (Szabó Attila), hivatásos rendező (Szabó Máté), a Bóbita Bábszínház rendezője (Sramó Gábor), más városi amatőr csoport vezetője (Szilágyi Eszter Anna) és Katona Imre, az Universitas Együttes egykori vezetője is.

A JESZ saját belső működését is a sokszínűség jellemzi. A színház tevékenysége kiterjed saját bemutatók létrehozására, az egyetemisták műhelymunkáinak bemutatására, vendéglőadások befogadására, a színházi specializáció gyakorlati képzésében való közreműködésre, valamint 1999 óta az Országos Egyetemi és Főiskolai Színjátszó Fesztivál megszervezésére. (...)

(...) a 2006-ban tíz éves Janus Egyetemi Színház megőrzője és megújítója egy színházi hagyománynak, amely sok értéket ötvöz, sok értéket teremt, és sok értéket őriz. Ennek az egyetemi színpadnak a tevékenységében bívópatakként, megszüntetve megőrzött módon ott van egy évszázad pécsi színháztörténeti hagyománya, úgy, hogy ezenközben a JESZ a folyamatos megújulás és megfiatalodás állapotában (is) van.”
(P. Müller Péter: Utak a JESZ-hez)

„Fél évszázada lehetetlen volt, hogy a professzionális szinten teljesítő egyetemi együttesek kitörjenek az amatőr státusból, így törvényszerűen estek szét a legjobbak is. Ma a Janus Egyetemi Színház egyike azon alternatív színházaknak, amelyek anyagilag és eszmeileg függetlenek, szerves részét képezik a magyar színházi életnek, sőt, tágabb értelemben a színházi struktúrának is.

Az alternativitás persze igen komplex és nehezen definiálható fogalom(...)

Az alternativitás (...), egylényegű az innovációval, a kísérlettel, a másként gondolkodás kifejeződésével. Ebben az értelemben az alternativitásnak fokozottan kellene megjelennie az egyetemi színházak tevékenységében, hiszen kiktől várhatnánk el jogosabban a szellemi-művészi megújulást, mint azoktól, akik a jövő értelmiségijeit

között élnek, játszanak, rájuk hatnak, az ő érzéseiket, szellemi orientációjukat tapogatják le, és transzponálják művészetükbe.

Hol közelebből, hol messzebből figyelve a Janus Egyetemi Színház munkásságát, nyugodt lelkiismerettel kijelenthetem, hogy tíz éves fennállása alatt mindig ebben a szellemben igyekezett dolgozni. Természetesen nem minden általam látott produkció volt művészileg egyformán magas színvonalú, de mindegyikből kiérződött az az alkotói szándék, amelyet mint az alternativitás lényegét próbáltam megfogalmazni.

Sok viszontagság után végre önálló stúdiószínháza van a társulatnak, amelynek előadásai integráns részét képezik Pécs országosan egyedülálló, sokszínű színházi kínálatának. A legtöbb stabil alternatív társulat stílusát, művészi arculatát egy erős vezető személyiség ízlése, munkássága határozza meg. A Janus egyik sajátossága, hogy náluk mindig több, egymástól eltérő rendezői alkatú, koncepciójú alkotó kap lehetőséget, ettől a jelentős repertoárral rendelkező színház művészi arculata igen változatos, sokszínű. (...)Természetesen a különböző rendezőkkel való munka a társulat nyitottságát és kreativitását feltételezi, illetve eredményezi. Ebből az egymásra hangoltságból, a kollektív alkotás elemeit is magába foglaló munkamódszerből fakadhat az együttesre jellemző játéktípus, amelyben jó értelemben ötvöződik a professzionalitás és az „amatőr-léte” fakadó spontaneitás. Ezekben az előadásokban összeér a hivatásos színészek és az egyetemisták játékmódja, de az ellentettje is igaz: az innen hivatásos színházi közegbe átlépők szakmailag felvértezve, ugyanakkor nyitottabban képesek teljesíteni ottani feladataikat is.

A Janus Egyetemi Színház igazi műhely, amelyben a résztvevők a közös munka során szakmailag, emberileg kiteljesedhetnek. S ebből a szempontból mindegy, hogy közülük ki az, aki hivatásának választja a színházat, s ki „csak” élete egy meghatározó szakaszának tekinti a társulatban eltöltött éveket.

Ha a pécsi Janus Egyetemi Színház előadásait nézem, egyszerre látom a jelenkori alternatív színházi törekvések megvalósulási kísérleteit meg az „aranykori” színházi csapatok ma már színháztörténeti jelentőségű előadásainak hatását és eredményét. Számomra ez a színház egyike azon keveseknek, amelyek hidat képeznek múlt és jelen között.

Tudjuk, ez a kapocs szinte megfoghatatlan, mégis létezik. Enélkül nem lenne folytonosság, nem lenne színháztörténelem. Tehát abban is szerencsésnek mondhatom magam, hogy mint tanú lehettem, s remélem, még lehetek részese e különös művészi folytonosságnak.” (Nánay István: A folytonosság tanújaként)

*

Rövid beszámoló a Janus Egyetemi Színház 2011. évi munkájáról

A JESZ 2011-ben az Egyetemtől és a várostól új játszóhelyet kapott, amely a Zsolnay Kulturális Negyedben a színház végleges és professzionális otthona lett.

1, A múlt év decemberében bemutatott Óriáscsecsemőt továbbjátszottuk

A Tóth András Ernő által rendezett Déry darabot az évad során végig játszottuk. Az előadás létrejöttét az NKA támogatta.

2, A múlt év végén kipróbált beavató színházi program folytatása

A beavató színházi sorozattal a színházi előadás létrejöttét, működését tárjuk a nézők elé. A NKA támogatásával létrehozott **Íphigeneia Auliszban** (rendező: Rácz Attila) című előadásunk befogadó színházi változatát az évad során végig műsoron tartottuk.

3, A Pot-pourri továbbra is műsoron

„Pot pourri” címmel a JESZ színészei a PTE Művészeti Kar néhány hallgatójával kiegészülve hangszeres zenéből, versekből álló előadást hoztak létre francia szerzők műveinek felhasználásával. A bemutató 2010 decemberében volt.

4, Új bemutató – A fősvény

Moliere komédiáját Mikuli János rendezésében Tóth András Ernő címszereplésével mutattuk be, és az év során 21 alkalommal játszottuk nagy sikerrel, zsúfolt házakkal.

5, Befogadó színház

A Pécsi Légitársaság nevű társulat Hoppáretikül címmel hozott létre bohócjátékot. Az előadás Fringe-díjat kapott 2010-ben. Az együttes a JESZ korábbi színészeiből jött létre. Az év során a produkciót folyamatosan műsoron tartottuk.

A szekszárdi **Deutsche Bühne Ungarn** és a PTE BTK Német tanszékének kérése alapján hívtuk meg a nemzetiségi színház Művészet című produkcióját.

6, Vendégségben Budapesten és Belgrádban

A JESZ minden évben igyekszik legfontosabb előadásait megmutatni Budapesten. A **Szkéné Színházzal** kialakított kapcsolat révén 2011-ben Déry

Tibor: Óriáscsecsemő és Brecht: Egy fő az egy fő című darabját láthatta a pesti közönség.

A JESZ meghívást kapott Belgrádba, a **Krsmanovic Akadémiai Színház**tól egyetemi színházi fesztiválra. A találkozón az Íphigeneia Auliszban című előadásunkat mutattuk be.

7. Felújítás – Márk evangéliuma

Jézus szenvedéstörténetével párhuzamba állítható, Borges novellából 2009-ben készült fizikai színházi előadásunkat felújítottuk húsvét környékére.

8. Új bemutató- Egy fő az egy fő

A budapesti Színművészeti Egyetem végzős hallgatói, Laboda Kornél rendező és Lisztopád Krisztina látványtervező irányításával Bertolt Brecht darabja került színre Czéh Dániel és Szomora Livia főszereplésével. Az előadást a budapesti Székény Színházban is bemutattuk.

9. Új generáció – tagfelvétel

A Pécsi Tudományegyetem karain a Janus Egyetemi Színház tagfelvételt hirdetett. A 80 jelentkezőből kiválasztott 18 egyetemistával intenzív munka kezdődött, melynek eredményeként a Szántó Kovács János utcai tereink utolsó színházi eseményét tartottuk. A fiatalok verses esttel mutatkoztak be. A képzést Tóth András Ernő irányította.

10. Nincs nyári színház a JESZ számára

6 év folyamatos jelenlét 7 bemutató előadás után anyagi okok miatt a Janus Egyetemi Színház nem tudott nyári bemutatót tartani, és részt venni a Pécsi Szabadtéri Játékok programjában.

11. Költözés

2011 augusztusában kezdtük az átköltözést a Zsolnay Kulturális Negyedbe. Birtokba vettük a 150 négyzetméteres stúdióteret, a kétszer 20 négyzetméteres öltözőt, mosdókkal, a raktárt, a technikai helyiségeket, az irodákat és a 80 négyzetméteres próbatermet. Ezen kívül a PTE 12 milliós eszközbeszerzéssel és új közalkalmazotti státuszokkal tette professzionálissá a JESZ működését.

12. Új bemutató - „nincs rád szükség”

A fiatalok bemutatkozó verses estjét továbbfejlesztve, a fiatalok képzését továbbvive a költözés közepette az új színházi térben a társulat számára mozgás- és ritmusképzést tartottunk. Ebből az egy hétig tartó színházi táborból nőtt ki az új produkció. A szövegek mellé mozgás és zene került, és létrejött egy 23 szereplős kollektív játék, egy komplett színházi előadás. (Rendező: Tóth András Ernő, mozgás: Hágen Zsuzsa, zene: Rozs Tamás)

13, Ünnepélyes megnyitó új bemutatóval – Holdbeli csónakos

Weöres Sándor kalandos játékanak bemutatásával nyitottuk meg hivatalosan és ünnepélyesen az új játszóhelyünket. A premierrel a JESZ a 15 éves jubileumát is ünnepelte. Az előadást Mikuli János rendezte, és szereplői között a legfiatalabb generációtól az alapító tagokig szinte az egész társulat megtalálható.

A Janus Egyetemi Színház tervezett programjait megvalósította. Előadásainkat az írott és elektronikus sajtóban megjelenő számos cikk, tudósítás ismertette, és elismerőleg szólt a JESZ teljesítményéről.

*

2011-ben a Janus Egyetemi Színház 65 előadást mutatott be, ebből 61 volt saját produkció, és 4 alkalommal vendégtársulat játszott, két alkalommal Budapesten, a Szkéné színházban játszottunk, és részt vettünk egy nemzetközi egyetemi színházi fesztiválon Belgrádban. A nézőink száma összesen 3360 fő volt. Az előadások megvalósulásban 63 fő vett részt. Ebből 4 fő a Pécsi Tudományegyetem közalkalmazottjaként segíti a színház munkáját, 10 fő alternatív színész, 7 fő hivatásos művész, két fő kivitelező és 40 fő egyetemista /színész, asszisztens, sűgő, kellékes, zenész/.

A Janus Egyetemi Színház 2011. évi előadott produkciói

Sorszám	Az előadás szerzője	Az előadás címe	Az előadások száma (db)
<i>Műsoron tartott produkciók</i>			
1.	Déry Tibor	Az óriáscsecsemő	9
2.	Francia szerzők	Pot-pourri	3
3.	Jorge Luis Borges	Márk evangéliuma	4
4.	Euripidész	Íphigeneia Auliszban (előadás)	2
5.	Euripidész	Íphigeneia Auliszban (beavató színház)	8
<i>2011. évi bemutatók</i>			
1.	Moliere	A fősvény	21
2.	Brecht	Egy fő az egy fő	5
3.	Költők	„nincs rád szükség”	6
4.	Weöres Sándor	Holdbeli csónakos	3
Összesen:			61

A Janus Egyetemi Színház vidéken és külföldön előadott produciói 2011-ben

Sorsz.	Az előadás címe	Helyszín	Az előadások száma (db)
<i>Külföldi előadások</i>			
1.	Íphigeneia Auliszban	Belgrád (Szerbia)	2
<i>Vidéki előadások</i>			
1.	Óriáscecemő	Budapest (Szkéné)	1
5.	Egy fő az egy fő	Budapest (Szkéné)	1
Összesen:			4

A Janus Egyetemi Színházban vendégszereplő hazai és külföldi társulatok produciói

Sorsz.	A társulat neve	A társulat székhelye	Az előadás címe és az előadások száma
<i>Hazai társulatok</i>			
1.	Magyarországi Német Színház	Szekszárd	Művészet 1 db
2.	Pécsi Légitársaság	Pécs	Hoppáretikül 3 db
Vendégtársulatok előadásai összesen:			4 db

www.jesz.pte.hu

*

Pénzügyi beszámoló 2011

Bevételek:

A színház működésére	
<i>Minisztériumi alternatív pályázat:</i>	2 500 ezer forint
NKA keret	
<i>Az Íphigeneia Auliszaban című előadás</i>	
<i>beavatósínházi változatára(2 pályázat)</i>	1 000 ezer forint
<i>Az Óriáscsecsemő bemutatására</i>	1 000 ezer forint
<u>2010-ről áthozott maradvány</u>	<u>3000 ezer forint</u>
Összesen:	7500 ezer forint

Kiadások

Az Íphigeneia Auliszaban című előadás	
beavatósínházi változatára /	1000 ezer forint
<i>Az Óriáscsecsemő bemutatására</i>	1 000 ezer forint
A továbbjártzott és az új bemutatók költségei	
/A fősvény, <i>Egy fő az egy fő</i> , „ <i>nincs rád szükség</i> ”,	
<i>Holdbeli csónakos/</i>	3756 ezer forint
<u>működési költségek</u>	<u>1254 ezer forint</u>
Összesen:	7010 ezer forint

2011. évben a *Janus Egyetemi Színház* a **PTE 24500 ezer** forinttal támogatta. Ez a támogatás nem az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* elszámolási, könyvelési rendszerében jelenik meg. (egyetemi elszámolás, ösztöndíj, közalkalmazotti munkabér) Ezért az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* *Janus Egyetemi Színház* programjaiért, előadásaiért túlnyomórészt egyetemista nézőitől nem szed belépődíjat, előadásai ingyenesek.

Az Alternatív Színházi Műhely Alapítvány köszönetét fejezi ki azért, mert a kulturális tárca támogatta programjait. Úgy hisszük, hogy ez a támogatás a pályázati célok megvalósulását szolgálta, és bízunk benne, hogy az elkövetkező években ismét partnerei lehetünk egymásnak.

*

Programunk 2012-ben

2011 nyarán, az ígéretek valóra váltak, átadták a Zsolnay Kulturális Negyedet. Az új létesítmény egyetemi negyedébe a PTE Művészeti Kara, a Bölcsészkar két tanszéke és a Janus Egyetemi Színház került. A JESZ végleges otthonában egy 150 négyzetméter alapterületű, 8 méter belmagasságú, körfüggönnyel, világítástartó szerkezettel, hűtés-fűtéssel rendelkező stúdiótér, tágas öltözők mosdókkal, zuhanyzókkal, világító, hangosító stúdiók, irodák és egy 80 négyzetméteres próbaterem áll a társulat rendelkezésére. A beköltözés augusztusban és szeptemberben megtörtént, így a 2011-12-es (a JESZ számára jubileumi, 15.) évadot már az új színházba terveztük.

A költözést, berendezkedést követően megindítottuk a „próbaüzemet”, ami A fősvény című előadásunk új térre történő adaptációját és a fiatal egyetemista társulati tagok együttes játékának bemutatóját („nincs rád szükség”) jelentette. A hivatalos és ünnepélyes, a JESZ 15 évfordulójáról is megemlékező színházavatót Weöres Sándor Holdbeli csónakos című kalandos játékának premierjével valósítottuk meg. Legfontosabb feladatunk a decemberi hivatalos színháznyitást követően az volt, hogy 2012 elején minél hatékonyabban és gyorsabban ismertessük meg az új helyet korábbi és leendő nézőinkkel.

2012 januárjában felújítottuk az Egy fő az egy fő című előadásunkat is, így az év első három hónapjában három darabból álló repertoárral vártuk a nézőket. A zsúfolt házak azt bizonyították, hogy közönségünk az új helyen bővült, új nézői rétegek jelentek meg. A Holdbeli csónakos a családokat vonzotta, vonzza, „A fősvény”-en pedig az idősebb korosztály is megjelent.

Február végén kipróbálhattuk próbatermünket is játszóhelyként, mert fölújítottuk, adaptáltuk beavatósínházi programunkat (Íphigeneia Auliszban). 10 alkalommal középiskolai osztályoknak próbáltunk testközelben színházi élményt kínálni a görög tragédiák világából. A program és a próbaterem is kitűnőre vizsgázott.

A repertoárban játszott előadások és a beavatósínházi foglalkozások mellett új előadás próbái is megkezdődtek. A Janus Egyetemi Színház, történetében először, arra vállalkozott, hogy Csehov művet állítson színpadra. Ráczy Attila rendezésében a színház tapasztaltabb színészeivel és a Pécsi Nemzeti Színházból visszahívott (a JESZ-ből indult friss Jászai-díjas) Köles Ferencsel a Platonovot kezdtük el próbálni. A bemutatót április elején tartottuk. Az eredmény felülmúlta várakozásainkat.

Áprilisban kinyitottuk a színházunkat. Ismét játszott nálunk a Pécsi Légitársaság, az új helyünkön is bemutatkozott a Deutsche Bühne Ungarn és a „Hetedik” Kortárs Táncműhelynek is teret adtunk. Májusban megindultak a fesztiválok. Az első Zsolnay fesztiválon a budapesti Katona József Színház három előadását is vendégül láthattuk, majd június elején a Pécsi Országos Színházi Találkozó egyik helyszínéeként az Off program keretében a magyar színművészeti egyetemek hét produkcióját láthatta a JESZ-ben a közönség.

A Janus Egyetemi Színház rendszeresen tart műsoron avantgárd darabokat. Ennek oka, hogy a játékosok életkora és színházi elkötelezettsége, „lelkeseése” jó alapot teremt egy szembenálló attitűd megfogalmazására. 2012 első felében 15-20 egyetemista színész készült arra, hogy Tóth András rendező irányításával belevesse

magát Tristan Tzara, Jean Cocteau, Déry Tibor, Kassák Lajos vagy Palasovszky Ödön sokszor csak tartalmában, sokszor formájában is zavaró szövegeibe. Zene, szavalókórus, össze nem illő tárgyak és mondatok ütköztetése, festés, plasztika, minden, ami kiragad, pezsdít. A munka alapja az volt, hogy a megkeressék azokat a társadalmi alapfogalmakat, amelyekhez az igazodás, idomulás vagy éppen elutasítás gesztusával igaz képet tudnak mutatni a fiatalok a mai problémákról. A sok kreativitást igénylő, részletező csoportmunka május végére hozta meg az első eredményeket. PróbADA I. címmel két alkalommal mutatkoztak meg a JESZ fiatal színészei. A két meghökkentő, harsány, komoly együttműködést igénylő, szórakoztató dadaista est kezdetét jelentheti egy sorozatnak, melynek végére 2012 telére egy kiérlelt avantgárd előadás kerülhet.

Májusban a próbatermünket a Pécsi Légítársaság vette birtokba, és június elején magyarországi ősbemutatóval jelentkezett. Rosner Krisztina állította színre az Exit című művet.

Örömmel írhatom le, hogy ezzel nem ért véget a JESZ 2011-12-es, jubileumi programja. 2011-ben egy hat éve elkezdődött sikeres sorozat szakadt meg azzal, hogy a Pécsi Szabadtéri Játékokon a Janus Egyetemi Színház nem tudott (anyagi okok miatt) bemutatót létrehozni. Idén azonban már bizonyos, hiszen a színészek gözerővel próbálnak, hogy ismét lesz az Anna udvarban új szabadtéri bemutatónk. Tóth András Ernő rendezésében, Frank Ildikó címszereplésével és Kocsis Gergellyel az egyik főszerepben bemutatjuk Goldoni Mirandolina című vígjátékát.

A 2012-13-as évadban két előadásunk marad műsoron az előző évadból. Játsszuk tovább a Holdbeli csónakost és a Platonovot is. Weöres Sándor kalandos játéknak műsoron tartását a NKA-hoz benyújtott eredményes pályázatunk is segíteni fogja. Amennyiben a Mirandolina sikeres lesz, és a budapesti Katona József Színházzal sikerül egyeztetni Kocsis Gergelyt, akkor szeretnénk az évadban is játszani a darabot. Technikailag is lehetséges, hogy kompromisszumok nélkül költözzön be az előadás a szabadtérről a stúdiószínházi térbe.

Az új bemutatók tekintetében 2012 őszén, telén két bemutatót tervezünk fiatal rendezők munkájával. A marosvásárhelyi Művészeti Egyetem két harmadéves rendező szakos hallgatóját hívjuk meg, hogy dolgozzanak a JESZ társulatával. A munkát augusztus végén (szokásunk szerint) egy évadelőkészítő, színészképző táborral, tréninggel kezdjük, ahol a fiatal rendezők megismerkedhetnek a társulattal, és kialakíthatják azt a munkakapcsolatot és módszert, ami elvezet az előadások megszületéséig.

Guth Anita Erdős Virág: Mara halála című művét tervezi színpadra állítani. Elképzeléseit a következőképpen fogalmazta meg:

„Erdős Virág kortárs költőnő 2007-ben íródott Peter Weiss Marat/Sade parafrázisa a „forradalmi hevület” patológikus ábrázolásmódjában egyezik az eredetivel, de itt a nemek felcserélődnek: a főszereplő Marat helyett Mara. Ő társadalmi szerepkörökből kitörni próbáló nőt jeleníti meg, akit a mindenkori archetipikus férfi – az Apa, a Férfi és a Gyermeke – a maga brutális módján rángat vissza a valóságba. Ami a történetet kimozdítja a feminista tándráma sekélyességéből, az a kerettörténetet adó három női sors, három halott nő ironikus kommentárja, ami az abszurd világa felé mozdítja a darabot.

Szeretném ezt abszurd színházi formanyelvvel érzékeltetni: minimális kellékhasználattal, elsősorban a színészi játékra alapozva. A teret is a lehető legstilizáltabban és minimalista eszközökkel szeretném bejátszani: a két történeti sík különbözőségét horizontálisan egy emelvény adná meg, amit elsősorban fénnel választanék le. A szöveget a játszóknak bevonásával szeretném még személyesebbé tenni egy tréningtábor keretében, ahol elkezdiünk együtt dolgozni a darabon, és közösen alkotjuk meg az előadás részleteit. Szeretném az alapvetően szószínházi szöveget kimozdítani a totális színház irányába, a zenét a társulaton belül megalkotni, és élőzenével kísérni a darabot.

Elkötelezett vagyok a Janus Egyetemi Színház mellett, mert magam is itt kezdtem a színházi pályafutásomat 7 évvel ezelőtt, és fontosnak tartom, hogy az azóta eltelt két évben a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen valamint a Sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színháznál és a Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulatánál tanultakból valamit visszajuttassak a JESZ számára. Külön öröm, hogy ismét azokkal az emberekkel dolgozhatok, akikkel együtt kezdtük bebarangolni a színház világát. „

A másik bemutatót Beczásy Áron fogja jegyezni. A konkrét darabot, szöveget vagy tematikát a társulattal való megismerkedés után jelöljük ki. „A JESZ-szel való első közös munkát egy intenzív tíz napos színésztréninggel kezdem. Így lehetőség nyílik egymás megismerésére, a társulati tagok egymásközi kapcsolatainak felfrissítésére. A tréning, miközben karban tartja és fejleszti a társulat szakmai állóképességét, lehetőséget ad a közös gondolkodás kialakulására, valamint az önismeret és egymás megismerésének további elmélyítésére. Ebben a folyamatban fontosnak tartom, hogy felismerjük pillanatnyi korlátainkat, megkeresve azokat az utakat, melyek segítenek meghaladni azokat, így megteremtve azt a „színészi alapállapotot “ ami kiindulópont lehet az egész csapat számára egy előadás létrehozásakor. A kísérleti munka alatt alaposabban megismerhetem a társulati tagokat, személyiségüket, és megszüntethetem az ismeretlenségből származó előítéletet, így megteremthetem azt a kölcsönös bizalmat, amit szükségesnek tartok a kreatív munkához.”

Még 2012-ben, terveink szerint, elindul a JESZ következő évadának legnagyobb vállalkozása. A próbákat decemberben elkezdi, a bemutatóra pedig február elején, közepén kerül sor. Az előadás létrejöttét az NKA-tól nyert sikeres pályázat fogja segíteni. Tóth András Ernő rendezői irányítása mellett a Janus Egyetemi Színház a 2012-13-as évadban bemutatja Vörösmarty Mihály Csongor és Tünde című darabját. A rendező az elképzeléseit az előadásról a következőképpen fogalmazta meg:

„Régi tapasztalat, hogy egyetemista színészeink java romantikus személyiségként próbálja értelmezni önmagát. A „világfájdalom”, a „zűrzavarban való lét”, a „kiszolgáltatott, sebezhető, kiábrándult lélek kitartó boldogságkeresése” és a „világgal elégedetlenkedő lázadás hajtja őket”.

A Csongor és Tünde színházi elemzése kapcsán általában megjegyzi, hogy ugyan a mű költői erényekben gazdag, de drámailag nem több vérszegény mesejátéknál, így annak, hacsak nem muzeális előadás kíván lenni - színrevitele szükségszerűen hozza magával a rendezői, dramaturgiai kísérleteket. Ha rápillantunk a Csongor és Tünde előadástörténetének néhány fontosabb elemére, látjuk, hogy a szakmailag érdemes bemutatók mind-mind „megtalálni vélték a maguk kulcsát” Vörösmartyhoz. / Ruszt összevonta Mirigy és az Éj szerepét, Harag a szöveg holmikor kérdésére az itt és most választ adta azzal, hogy saját városának tereit tette felismerhetővé a színpadon, Novák Eszter radikálisan megújította Balga

öngyilkosságát Balga színrelépése előrehozásával, Zsótér kíméletlenül végigvitte az álomdramaturgiát./

Mi az eddig elvégzett dramaturgiai munka során arra ügyeltünk, hogy ne sérüljön a mű szerkezete, nyelvezte, ugyanakkor a modern drámatechnikai és a kortárs színházi elvárásokhoz igazodva a szükséges rövidítéseket elvégeztük. Így a darab alapvetően monologikus szövegépítkezését több helyen felbontottuk, a replikákat rövidre fogtuk, máshonnan illesztett részekkel töredeztük.

Az előadás tere és látványvilága igazodni kíván színházunk utóbbi időben bevált gyakorlatához, a színész és a néző közvetlen közelségéből fakadó lehetőségeket keressük. Ugyanis a kapcsolat a mű és a ma között nem erőltetett látvánnyal, hanem a szöveg érzékeny, hiteles interpretálásával bizonyítható. Színészeink romantikusok, a szöveg romantikus: ez az ő történetük!”

*

A *Janus Egyetemi Színház* stabil alapokkal rendelkező, tudatosan építkező, dolgozni akaró és tudó alternatív színház. A szakmai munka színvonalának megőrzéséhez, a színház kísérletező és megújító szándékának megtartásához azonban továbbra is szükségünk van a minisztérium támogatására. Abban bízunk, hogy az *EMMI* alternatív színházi alapjának kuratóriuma mérlegre téve eddigi munkánkat, törekvéseinket, küszködésünket és kitartásunkat, a korábbi évekhez képest valamivel több támogatást nyújt színházunknak.

Pécs, 2011. május 30.

Mikuli János
kuratóriumi elnök
a JESZ vezetője

Az Alternatív Színházi Műhely Alapítvány tervezett költségvetése 2011-ben

Kiadások

1. Az színházi előadások létrehozásához	
<i>a./ új bemutatók</i>	
Dologi kiadások	1500 eft
Megbízási díjak	1500 eft
<i>b./ Futó produkciók műsoron tartása</i>	
Megbízási díjak	1500 eft
2. Külföldi meghívások útiköltségéhez	500 eft
3. Műhelymunkához (tábor és tréning)	500 eft
4. Működési költségekhez	
<i>dologi kiadások, megbízási díjak</i>	1500eft
<hr/>	
<i>Kiadások összesen</i>	7000 eft

Bevételek

1. 2012-ben nyert NKA pályázat	1000 eft
2. Egyéb tervezett bevételek	
	<i>0 eft</i>
<hr/>	
Összesen	1000 eft

2011. évben a *Janus Egyetemi Színház* a **PTE** elfogadott költségvetése szerint **21500 ezer** forinttal támogatja. Ez a támogatás nem az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* elszámolási, könyvelési rendszerében jelenik meg. (egyetemi elszámolás, ösztöndíj, közalkalmazotti munkabér) Ezért az Alternatív Színházi Műhely Alapítvány *Janus Egyetemi Színház* programjaiért, előadásaiért túlnyomórészt egyetemista nézőitől nem szed belépődíjat, előadásai ingyenesek.

Az Alternatív Színházi Műhely Alapítvány, a *Janus Egyetemi Színház* programjának megvalósításához, a költségvetés tervezete alapján, **6000 eft** elnyeréséért nyújtja be a pályázatát.